

Розділ 11.

Юридичний переклад

- 11.1. Місце юридичного перекладу в системі загального перекладу.
- 11.2. Особливості юридичного перекладу.
- 11.3. Якість перекладу.
- 11.4. Способи перекладу юридичних текстів.
- 11.5. Legalese (юридична заум).

11.1. Місце юридичного перекладу в системі загального перекладу

Особливості взаємозв'язку мови та права з давніх-давен цікавлять мово- і правознавців. Розвиток торгівлі й нових засобів комунікацій, становлення процесу правової гармонізації у країнах Європейського Союзу, процес адаптації законодавства України до вимог Європейського законодавства є тими факторами, що привертають значну увагу до питань міжмовної комунікації у сфері права за кордоном та в Україні. З огляду на це, одним з аспектів взаємовідносин між сферами права та лінгвістики є юридичний переклад. Науковців і практиків цікавить вивчення методології та техніки перекладу юридичних текстів з різних або споріднених правових систем.

У наш час існує декілька визначень перекладу в лінгвістичному плані, які ґрунтуються на положенні А. Федорова про те, що "переклад – це передавання тексту письмового чи усного мовлення засобами іншої мови". Враховуючи наведене

переклад юридичних висновків і меморандумів;
переклад апостилів і нотаріальних свідоцтв;
переклад установчих документів юридичних осіб;
переклад довіреностей тощо.

11.2. Особливості юридичного перекладу

Розглянемо деякі особливості усного і письмового юридичного мовлення на прикладі пари мов англійсько-українська:

1) значну частину юридичної лексики в англійській мові складають юридичні терміни, які є однозначними та більшість яких перекладається українською мовою за допомогою словосполучень і описово: *cojuror* – особа, яка підтверджує клятвою (під присягою) те, що сказане іншим, *disquisition* – ретельне дізнання (розслідування, розшук, слідство);

2) вживання в англійській мові права особливих ідіоматичних виразів і фразеологічних сполук, які зовсім або майже не використовуються у загальнолітературній мові: *Richard Roe* – відповідач у судовому процесі, справжнє ім'я якого невідоме або не розкривається, *Marshal of the court* – судовий виконавець (у США);

3) англійській мові права притаманні певні стилістичні відмінності від загальнолітературних норм, подекуди доволі вагомі:

а) поширені еліптичні конструкції (скорочені, без артиклів), особливо у типових документах, форма і зміст яких змінюються незначною мірою (зведення, повідомлення, рішення, висновки тощо);

б) поширені звороти офіційно-канцелярського стилю в документах загально- або адміністративно-господарської тематики;

в) суворо регламентоване вживання дієслівних форм і зворотів спеціальної термінології в певних юридичних документах;

4) вживання латинських слів і виразів у англомовних юридичних текстах: *casus* – випадок, *actus non facit reum nisi mens sit rea* – діяння не становить вини, якщо воля не є винуватою;

5) вживання в англomовних юридичних текстах специфічних скорочень, притаманних лише такому типу текстів: *TRO* – судовий наказ про тимчасову заборону, *R.I.A.A.* – збірка рішень міжнародних арбітражів, *Plac. Ang. Nor.* – збірка англо-норманських судових рішень, *Bar.* – баристер тощо;

6) вживання в англomовних юридичних текстах слів та виразів давньо– та середньоанглійської мови, особливо складних слів, які загалом більше не вживаються в сучасній мові: *aforsaid* – вищенаведений, вищевказаний, *hereinabove* – вищенаведений, вищевказаний, *hereafter* – нижче, далі, надалі (в договорах та інших документах), *whereby* – за допомогою чого? як?;

7) вживання слів та виразів, які походять з французької мови (а отже з французької правової системи): *appeal* – апеляція, *plaintiff* – позивач, *tort* – цивільне правопорушення, делікт, *lien* – право затримання майна до сплати боргу, *estoppel* – процесуальний відвід, позбавлення права заперечення, позбавлення сторони права посилалися на певні факти або оспорювати певні факти, *verdict* – рішення присяжних, вердикт тощо;

8) вживання формальних та церемоніальних слів та виразів: *I do solemnly swear, Your Honour, May it please the court...* тощо.

Це лише деякі з особливостей, притаманних англійській мові права. Отже, англійська мова права має досить специфічні риси, які можна пояснити впливом багатьох історичних, культурних, соціальних і політичних факторів.

Розглядаючи мову права у межах української літературної мови, слід зазначити, що порівняно з англійською в ній міститься набагато менше запозичень та складних конструкцій.

Унаслідок певних історичних причин нові терміноодиниці входили до української мови права з латинської та грецької мов, пізніше – переважно з німецької та французької, безпосередньо або опосередковано (часто за посередництвом польської): *абсолютизм* – *absolutyzm* (франц. *absolutisme* від лат. *absolutus*), *вердикт* (англ., франц. *verdict* від лат. *veredictum*), *диктат* (нім. *Dictat* від лат. *dicto*), *контрабанда* (італ. *contrabando* від лат. *contra* та італ. *bando*) тощо.

Нині юридичні терміни здебільшого запозичуються з англійської мови: *лізинг* – *leasing* (англ.), *факторинг* – *factoring* (англ.).

Окрім того, на відміну від англійської мови права, українській мові права не властиве вживання значної кількості формальних і церемоніальних слів та виразів, однак не можна повністю заперечити їх існування. Церемоніальний жанр представлений переважно в усній публічній мові та послуговується усталеними зворотами, наприклад: *Дозвольте..., З нагоди..., У день..., Ваша честь* тощо.

11.3. Якість перекладу

Оскільки право пов'язане з соціально-політичними та культурними особливостями країни, юридичний переклад є досить нелегким завданням.

Якість перекладу визначається його адекватністю або повноцінністю. Для адекватного передавання юридичної інформації використовується мова права, яка має бути особливо точною, зрозумілою та достовірною. Повноцінність перекладу означає вичерпну точність у передаванні змісту оригіналу та повноцінну функціонально-стилістичну відповідність йому.

Проте трапляється, що всі ці ознаки виключають одна одну. Значення характеристик зрозумілості, точності й стилю перекладу різняться залежно від типу юридичного тексту, його функцій та адресата. Так, під час перекладу юридичних дискусій, призначених для того, щоб ознайомити з певними правовими питаннями широке коло читачів, зрозумілість та стиль можуть виявитися більш важливими, ніж точність передавання інформації. Але в перекладі тексту вироку, який повинен бути виконаний в іншій країні, точність є найважливішою вимогою.

Отже якість юридичного перекладу певним чином впливає на ефективність правозастосування, ступінь регламентації конкретних стосунків.

Загалом, мова права – це мова, якою говорить держава. Усвідомлення цього є вкрай важливим для перекладача, якому кожен раз доводиться, по-перше, визначати, у якому саме значенні вжито слово або словосполучення, і, по-друге, не помилитись у правильності вибору під час складання тексту перекладу.

Правильний вибір слова або словосполучення перш за все залежить від його смислової та стилістичної адекватності оригіналу. Наочно це можна продемонструвати на прикладі еквівалентних відповідників. Еквівалентними вважають такі відповідники між словами двох мов, які є постійними, рівнозначними і, зазвичай, такими, що не залежать від контексту: *arson* – це завжди *піднал*, *burglary* – завжди *нічна крадіжка зі зломом* тощо. До них слід віднести також інші слова і словосполучення термінологічного характеру зі сфери права: *law-court* – *суд*; *prison* – *в'язниця*; *court of appeal* – *апеляційний суд*; *copyright* – *авторське право* тощо, а також латинські вислови, які вільно вживаються у багатьох мовах: *de facto* – *де-факто*; *persona non grata* – *персона нон грата, небажана особа* тощо.

Різні види перекладацької діяльності мають неоднаковий вплив на процес перекладу і, відповідно, оригінал відтворюється з більшою або меншою повнотою. Оскільки не завжди можливо досягти ідеального перекладу, то перекладачеві доводиться йти на різного роду компроміси.

Ступінь реального наближення двомовної комунікації з перекладом до комунікації одномовної залежить від майстерності перекладача, але також і від ряду об'єктивних обставин: властивостей тексту, що перекладається, і способу виконання перекладу.

11.4. Способи перекладу юридичних текстів

Однією з проблем, що потребують детального вивчення в теорії перекладу, залишається проблема вибору адекватного відповідника у процесі перекладу юридичних текстів однієї мови іншою. Вибір прийнятного варіанта перекладу визначається наявністю або відсутністю еквівалента в мові перекладу. Якщо такий існує, процедура зводиться до його звичайної підстановки, проте за його відсутності – до ретельного підбору одного з варіантних відповідників з урахуванням цілого ряду лінгвістичних і екстралінгвістичних факторів. Це такі фактори, як референційне та денотативне значення потенційних відповідників; їх стилістична

належність; контекстуальне оточення; мовні норми; сполучуваність слів тощо⁷³.

Окрім того, слід враховувати у процесі перекладу юридичного тексту, зокрема тексту нормативно-правового акта, можливість виникнення різних за рівнем складності ситуацій, пов'язаних із пошуком відповідників правових термінів у мовах двох правових систем. Узагальнюючи, такі ситуації можна розбити на чотири основні групи:

1. Термін, що потребує перекладу, позначає правовий інститут, що є аналогічним правовому інституту в правовій системі, мовою якої здійснюється переклад. При цьому зазначені інститути мають однакове нормативне врегулювання.

2. Термін, що потребує перекладу, позначає аналогічний правовий інститут, який має інше правове врегулювання.

3. Відповідний правовий інститут, що позначений терміном, який потребує перекладу, існує в одній правовій системі, але вже не існує в іншій.

4. Відповідний правовий інститут існує в одній правовій системі і не є властивий іншій⁷⁴.

Для практичних цілей здійснення юридичного перекладу може виявитися достатнім ознайомлення із законодавчими визначеннями окремих правових понять. Але тут, знову ж таки, постає проблема адекватного тлумачення і вибору таких правових понять перекладачем. Це, в свою чергу, порушує питання: хто ж повинен здійснювати переклад – юристи чи професійні перекладачі? Оскільки переклад юридичних текстів потребує глибоких спеціальних знань, то юридичні тексти нерідко перекладають самі юристи, а не професійні перекладачі. Така практика запроваджена, зокрема, в адміністрації Європейського Союзу, де юристи перевіряють тексти, створені перекладачами, а в Суді ЄС перекладачами працюють виключно юристи.

---

⁷³ Вагапов А. С. Выбор адекватного лексико-фразеологического соответствия при переводе английских правоведческих текстов [Электронный ресурс] / А. С. Вагапов. – Режим доступа : http://zhurnal.lib.ru/w/wagapow_a_s/my-art.shtml.

⁷⁴ Хворостянкін А. Дефініції у законодавчих текстах: питання теорії [Електронний ресурс] / А. Хворостянкін. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/0/6669>.

Щодо України, то їй бракує провідних спеціалістів з юридичного перекладу – як теоретиків, так і практиків. Це є наслідком багатьох причин. По-перше, перекладачеві, який спеціалізується на перекладі юридичних текстів, бажано мати дві освіти – філологічну та юридичну, або, принаймні, маючи одну з цих освіт, багато зусиль та часу присвятити вивченню іншого предмета. А це, на жаль, не завжди можливо. Додайте до цього брак спеціальної навчальної літератури, проблеми з викладанням іноземних мов у юридичних навчальних закладах (за поодинокими винятками) тощо. Тому, зазвичай, використовують оптимальний варіант, коли досвідчений професійний перекладач здійснює переклад юридичного тексту, а юрист, що розуміється на правовій системі країни, текст якої перекладається, його редагує. Так у співпраці народжується істинний переклад. Показовим прикладом такої співпраці є робота Державного департаменту з питань адаптації законодавства Міністерства юстиції України, де фахівці – правознавці, філологи, перекладачі працюють над перекладами актів *acquis communautaire*⁷⁵ українською мовою та, навпаки, нормативно-правових актів України, адаптованих до вимог *acquis communautaire*, англійською мовою.

Отже, крім пошуку еквівалентних відповідників, основними прийомами юридичного перекладу є такі:

- прийом опису – переклад слова, словосполучення, терміна або фразеологізму за допомогою поширеного пояснення його значення. Цей прийом вживається як у випадку відсутності відповідного за значенням слова в мові, якою перекладається текст, так і при поясненні слова у словнику: *judication* – *розгляд справи суддею (суддями)*, *demisable* – *який може бути відданий в оренду або переданий у спадщину*. Описовий переклад повинен

---

⁷⁵ Із французької – "надбання Співтовариства" – правова система Європейського Союзу, що створювалась та розвивалась протягом майже 50 років та містить понад 14 тисяч різних видів правових актів та майже 9 тисяч рішень Суду ЄС. *Acquis communautaire* включає акти законодавства ЄС, прийняті в рамках Європейського Співтовариства, Спільної зовнішньої та безпекової політики і Співпраці у сфері юстиції та внутрішніх справ тощо (О. Зеркаль, Г. Качка Методичні настанови з питань адаптації законодавства України до *acquis communautaire*. – К. : ТОВ Ніка-Прінт, 2005. – 128 с.).

задовольняти вимогам точності, лаконічності та зрозумілості: максимально точно відобразити зміст позначеного словом або словосполученням у вихідній мові поняття, опис не повинен бути надто детальним, а синтаксична структура словосполучення не повинна бути складною;

- транскодування – такий спосіб перекладу, коли звукова та/або графічна форма слова вихідної мови передається засобами абетки мови перекладу: *management* – менеджмент.

Розрізняють чотири види транскодування: 1) транскрибування – коли літерами мови перекладу передається звукова форма слова вихідної мови: *impeachment* – імпічмент; 2) транслітерування – слово вихідної мови передається по літерах: *marketing* – маркетинг, *document* – документ, *factor* – фактор; 3) змішане транскодування – переважне застосування транскрибування із елементами транслітерування, наприклад, *formalism* – формалізм; 4) адаптивне транскодування – коли форма слова в вихідній мові дещо адаптується до фонетичної та/або граматичної структури мови перекладу: *elite* – еліта, *civil* – цивільний, *detail* – деталь.

При транскодуванні, як можна бачити, літерами мови може передаватися вся форма, або більша її частина (в такому випадку говорять про адаптивне транскодування). Іноді застосовується змішане транскодування, коли більша частина транскодованого слова відбиває його звучання в вихідній мові, але водночас передаються й деякі елементи його графічної форми. Зокрема, це досить часто застосовується у випадку передавання власних імен, наприклад, *Mansell* – Манселл (а не "Менселл", як вимовляється це власне ім'я англійською мовою);

- калькування (дослівний переклад або буквальный переклад) – це прийом перекладу переважно термінів, коли відповідником простого чи (частіше) складного слова (терміна) вихідної мови в мові перекладу вибирається, як правило, перший за порядком відповідник у словнику, наприклад: *courtroom* – судова зала, *eyes and ears of the law* – очі і вуха закону, *manpower* – людські ресурси. Калькування можна застосовувати тільки тоді, коли утворений таким чином перекладний відповідник не порушує норми вживання і сполучуваності слів в українській мові;

• перекладацькі лексичні трансформації – це різного роду зміни лексичних елементів мови оригіналу під час перекладу з метою адекватного передавання їх семантичних, стилістичних і прагматичних характеристик із урахуванням норм мови перекладу та мовленнєвих традицій культури мови перекладу. Лексичні трансформації застосовуються тоді, коли словникові відповідники того чи іншого слова мови оригіналу не можуть бути використані у перекладі через невідповідність з точки зору значення і контексту⁷⁶.

Слід зазначити, що прийоми описового перекладу, калькування та транскодування можна застосовувати лише пересвідчившись, що в мові перекладу дійсно відсутні еквівалентні або варіантні відповідники і неможливо використати інші прийоми перекладу. Головне, обираючи найбільш прийнятний відповідник, потрібно підходити до вирішення проблеми творчо й професійно, з урахуванням перекладацьких традицій і виходячи з загальноприйнятих норм, що обґрунтовують вибір саме такого варіанта перекладу⁷⁷.

У юридичному перекладі також повинна бути врахована національна варіативність термінів, тобто наявність різних термінів у американському, британському, канадському та інших варіантах англійської мови, що позначають одне і те ж явище, поняття, процес тощо, або, навпаки, наявність одного терміна у цих варіантах англійської мови на позначення різних понять: *county* – округ (у США), *графство* (у Великій Британії).

Стиль викладення юридичного документа повинен відповідати стилю такого ж матеріалу у мові перекладу, однак існує цілий ряд документів і текстів, переклад яких може зберігати стиль оригіналу. Зокрема йдеться про переклад Офіційного вісника Європейського Союзу українською мовою. У Методичному посібнику з перекладу актів *acquis communautaire* українською мовою Державного департаменту з питань адаптації законодавства

---

⁷⁶ Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 576 с.

⁷⁷ Вагапов А. С. Выбор адекватного лексико-фразеологического соответствия при переводе английских правовых текстов [Электронный ресурс] / А. С. Вагапов. – Режим доступу : http://zhurnal.lib.ru/w/wagapow_a_s/my-art.shtml

Міністерства юстиції України вказано: "Переклад має бути здійснений так, щоб отриманий результат мав високий рівень схожості з паперовою версією Офіційного вісника Європейського Союзу..."⁷⁸.

Перекладаючи юридичні тексти треба брати до уваги і той факт, що велика кількість загальнонавчаних слів в юридичних текстах може мати термінологічне значення. Тому, щоб уникнути інтерференції, в даному випадку втручання якихось відомих значень слів і виразів у юридичний текст, слід користуватися відповідними посібниками. Традиційних допоміжних засобів перекладача – одномовних і двомовних словників та довідників – для юридичних перекладів нерідко недостатньо. Тому перекладачі користуються і науковою літературою. Багато дослідників звертає увагу на брак якісної довідникової літератури, яка містила б вичерпну інформацію про юридичні поняття та сфери їх вживання. Водночас більшість дослідників визнають, що створення таких довідників є вкрай трудомістким процесом. Серед україномовних чи не найвідомішими є "Юридичний українсько-англійський словник" та "Юридичний англійсько-український словник" В. Карабана, "Антологія української юридичної думки" за редакцією Ю. Шемшученко, слід згадати російськомовний автоматичний словник "Мультиран", "Толковый юридический словарь: право и бизнес (русско-английский, англо-русский)" М. Баскакової, "Латинско-русский словарь юридических терминов и выражений" М. Гамзатова, електронний словник АВВУУ Lingvo x3, "Англо-русский полный юридический словарь" А. Мамулян тощо.

11.5. Legalese

Юридичний переклад вважають одним з найбільш складних видів перекладу. Переважно на підставі того, що при перекладі юридичних текстів звичних навичок перекладача недостатньо.

---

⁷⁸ Методичний посібник з перекладу актів *acquis communautaire* українською мовою [Електронний ресурс] / Державний департамент з питань адаптації законодавства, Міністерство юстиції України. – Режим доступу : www.sdla.gov.ua.

Юридичний переклад не можна виконати коректно не маючи спеціальних знань у відповідній галузі права, знань специфіки конкретного виду правових відносин. Необхідно добре орієнтуватися в чинному законодавстві, володіти спеціальною лексикою і знаннями щодо особливостей використання іноземної юридичної термінології в певному контексті. У цій площині найчастіше спеціалісти стикаються з так званим **legalese** – особливим стилем, специфічними формулюваннями та конструкціями, на основі яких побудована велика кількість документів в англійській мові.

Legalese – англійський термін, що використовують як синонім до поняття юридичного стилю викладу. Це особлива юридична мова, особлива манера побудови фраз і речень, що видається безглуздою для пересічної людини, яка не розуміється на тонкощах англійської юридичної термінології.

Ось які визначення терміна "legalese" дають деякі словники та довідники:

- Мультитран:

legalese [ˌliːgəˈliːz], ім. – незрозуміла юридична термінологія; юридична заум; юридична мова; юридичний жаргон.

- Вікіпедія – вільна енциклопедія:

Legalese – англійський термін, вперше з'явився у 1914 р. на позначення юридичних текстів, складних для читання та розуміння широким загалом, навмисно створених, щоб люди без спеціальної юридичної освіти не могли їх використовувати, а також щоб виправдати високий рівень оплати за юридичні послуги (переклад – авт.).

- Longman Dictionary of Contemporary English:

legalese, ім. – розмовна мова, якою користуються юристи, незрозуміла для більшості людей (переклад – авт.).

Юридична манера викладу вважається особливо формальною. Формалізм проявляється в довгих складних реченнях, громіздких зворотах, що доповнюють або характеризують початкове твердження, і специфічній термінології. Крім того, для legalese характерне використання слів і виразів, які не мають ніякого смислового навантаження у звичному, повсякденному розумінні. Однак у legalese вони мають конкретне значення: *nemo dat (nemo*

dat quod not habet) – ніхто не може дати те, чого не має (принцип, згідно з яким ніхто не може передати або продати те, правами власності на що він не володіє; спочатку мова йшла про крадені товари; потім в системі англійського торгового права принцип був виражений у судовому прецеденті разом з принципом захисту торгової угоди та в Законі "Про продаж товарів" 1979 р.); *replevin* – позов щодо повернення володіння рухомою річчю, *віндикаційний позов* тощо.

Legalese найчастіше використовують під час складання нормативних правових актів та судових рішень, однак іноді цей формалізм зустрічається і у повсякденному спілкуванні юристів.

Наведемо декілька красномовних прикладів англійських слів і виразів у стилі legalese та варіантів їх заміни загальнозживаними відповідниками:

to accord respect to – *to respect*;

echelon – *level*;

to elucidate – *to explain or clarify*;

forthwith – *immediately*;

in close proximity – *near*;

notwithstanding – *despite*;

to evince – *to show*.

Незважаючи на те, що нині дедалі популярнішою стає тенденція до використання звичної, загальнозживаної англійської мови замість legalese – the Plain English movement, англійські юристи визнають, що неможливо повністю відмовитися від використання legalese в юридичній теорії та практиці. Цьому є ряд причин: по-перше, напрацьована протягом багатьох віків термінологія практично повністю виключає можливість неправильного тлумачення документів, по-друге, до сих пір існує значна кількість документів і прецедентів, складених у стилі legalese, які досі є джерелом англійського права, по-третє, сама необхідність передбачити всі можливі ситуації в цьому випадку важливіше стислості формулювань і лаконічності викладення. Використання громіздких юридичних конструкцій зумовлене необхідністю чітко визначати юридичні явища. Юридична термінологія повинна бути чіткою, а формулювання не повинні бути незрозумілими або двозначними. Інакше з'являються так звані юридичні лакуни – лазівки, прогалини у законодавстві.

Питання для самоконтролю

1. Поясніть, до якого виду перекладу належить юридичний переклад, та дайте визначення цього поняття.
2. Охарактеризуйте підмову права англійської мови.
3. Поясніть, від чого залежить якість перекладу.
4. Які прийоми найчастіше використовують при перекладі юридичних текстів?
5. Поясніть значення терміна "еквівалентні відповідники", наведіть приклади.
6. Які вимоги ставляться до перекладачів юридичних текстів?
7. Окресліть причини виникнення та особливості стилю *legalese*.

Література

1. Автоматический словарь Мультитран [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.multitrans.ru/>.
2. Алимов В. В. Юридический перевод: практический курс. Английский язык / В. В. Алимов. – изд. 3, стереот. – 2005. – 160 с.
3. Баскакова М. А. Толковый юридический словарь: право и бизнес (русско-английский, англо-русский) / М. А. Баскакова. – М. : Финансы и статистика, 2004. – 704 с.
4. Вагапов А. С. Выбор адекватного лексико-фразеологического соответствия при переводе английских правоведческих текстов [Электронный ресурс] / А. С. Вагапов. – Режим доступа : http://zhurnal.lib.ru/w/wagapow_a_s/my-art.shtml.
5. Гамзатов М. Г. Техника и специфика юридического перевода / М. Г. Гамзатов ; Филологический факультет Санкт-Петербургского государственного университета. – СПб., 2004. – 182 с. – (Науч. изд.).
6. Зеркаль О. Методичні настанови з питань адаптації законодавства України до *acquis communautaire* / О. Зеркаль, Т. Качка. – К. : ТОВ Ніка-Прінт, 2005. – 128 с.
7. Єрмоленко С. Я. Усна публічна мова з енциклопедії "Українська мова" [Електронний ресурс] / С. Я. Єрмоленко. – К., 2000. – Режим доступу : <http://litopys.org.ua/ukrmoiva/um136.htm>.
8. Карабан В. І. Англійсько-український юридичний словник: понад 75 тисяч слів та словосполучень юридичної підмови

формулювання, яке визначає переклад як процес, можна дати визначення перекладу як результату діяльності перекладача: переклад – текст оригіналу, переданий засобами іншої мови⁷².

На відміну від скороченого викладу, переказу та інших форм адекватного відтворення тексту, переклад є процесом відтворення єдності змісту й форми оригіналу.

Існує декілька видів перекладу, і в кожному з них адекватність досягається по-своєму. За функціональною та комунікативною спрямованістю розрізняють такі види перекладу: художній, суспільно-політичний і спеціальний (технічний).

З точки зору оформлення і сприйняття, виокремлюють такі види перекладу:

1) зорово-письмовий переклад (письмовий переклад письмового тексту);

2) зорово-усний переклад (усний переклад письмового тексту);

3) усний переклад на слух;

4) письмовий переклад на слух.

Перелічені види перекладу за оформленням та сприйняттям можуть різнитися й далі: переклад з підготовкою та без підготовки. Усний переклад на слух може бути одностороннім, двостороннім і т. д.

Юридичний переклад є одним з видів спеціального перекладу. Іноді його вважають особливим видом технічного перекладу. Але сьогодні чітко простежується тенденція виділення юридичного перекладу в окремий вид – настільки він є специфічним з огляду на техніку перекладу та суму знань, якими повинен володіти перекладач юридичних текстів.

Юридичний переклад – це переклад текстів зі сфери права, що використовуються для обміну юридичною інформацією між людьми, які розмовляють різними мовами.

Залежно від типу юридичних документів, які перекладаються, юридичний переклад поділяється на такі види:

переклад законів, нормативно-правових актів і їх проектів;

переклад договорів;

---

⁷² Алимов В. В. Юридический перевод : практ. курс. Английский язык / В. В. Алимов. – изд. 3, стереот. – 2005. – 160 с.